

SUNDHEDSUDVALGET

MØDETIDSPUNKT

18-03-2025 15:00

MØDESTED

Mødelokale H2 på regionsgården

MEDLEMMER

Christoffer Buster Reinhardt	Formand	Deltog
Sofie de Bretteville Olsen	Næstformand	Deltog
Annie Hagel	Medlem	Deltog
Christine Dal	Medlem	Deltog
Emilie Haug Rasch	Medlem	Deltog
Finn Rudaizky	Medlem	Deltog
Jacob Rosenberg	Medlem	Deltog
Karin Friis Bach	Medlem	Deltog
Leila Lindén	Medlem	Deltog
Marianne Friis-Mikkelsen	Medlem	Deltog
Stine Roldgaard	Medlem	Deltog

Deltog ikke i behandling af sag nummer 7 og 8 samt 10-14.

INDHOLDSLISTE

10. Drøftelse: Status på høreområdet

10. DRØFTELSE: STATUS PÅ HØREOMRÅDET

INDSTILLING

Administrationen indstiller til sundhedsudvalget:

- at drøfte status på høreområdet i Region Hovedstaden.

POLITISK BEHANDLING

Sundhedsudvalgets beslutning den 18. marts 2025:

Oplæg fra mødet er vedlagt (bilag 2).

Udvalget drøftede sagen og udtrykker stærk utilfredshed med ventetiden på høreapparatbehandling, og udvalget beder om en konkret handleplan for, hvordan ventetiden kan nedbringes, og hvad det vil kræve.

Finn Rudaizky (O) deltog ikke i sagens behandling.

BAGGRUND

På deres møde den 19. november 2024 behandlede sundhedsudvalget en status på høreområdet. Udvalget udtrykte utilfredshed med udviklingen i ventetid og bad om en uddybende sag om kapaciteten på høreområdet, herunder på hospitaler og i speciallægepraksis. Med denne sag forelægges sundhedsudvalget en ny, uddybende sag om status på høreområdet.

Sundhedsudvalgets behandling af sagen indledes med oplæg fra Mads Klokke, cheflæge for Øre-, Næse- og Halsafdelingen på Rigshospitalet, Hannele Tuovinen, cheflæge for Øre-, Næse- og Halsafdelingen på Nordsjællands Hospital, samt Pernille Claudius Welinder, vicedirektør på Nordsjællands Hospital, vedrørende årsager til de nuværende ventetider og nuværende og kommende tiltag til at nedbringe ventetiden.

SAGSFREMSTILLING

Den offentlige høreapparatbehandling i Region Hovedstaden foregår på hospitalerne, Kommunikationscenter Bornholm og hos privatpraktiserende øre-næse-halslæger.

Høreapparatbehandlingen på hospitalerne foregår på henholdsvis Nordsjællands Hospital (Hillerød) og Rigshospitalet. For Rigshospitalets vedkommende foregår høreapparatbehandling for voksne på deres udefunktion på Bispebjerg Hospital, mens høreapparatbehandling for børn og særligt komplicerede patienter foregår på hospitalets matrikel på Blegdamsvej. Nordsjællands Hospital varetager behandlingen for borgere i planområde Nord og Midt, mens Rigshospitalet varetager behandlingen for borgere i planområde Syd og Byen.

På Bornholm varetages høreapparatbehandling for borgere med ukompliceret høretab af Kommunikationscenter Bornholm, mens borgere med komplicerede høretab behandles af Audiologisk Afdeling på Rigshospitalet (Bispebjerg).

For 2025 har Region Hovedstaden indgået aftale med 37 praktiserende øre-næse-halslæger om, at de kan gennemføre høreapparatbehandling på vegne af regionen. Det er de såkaldte puljeklinikker. I 2025 udgør

den årlige kvote i puljeklinikkerne 5.000 høreapparatbehandlinger. Kvoten fordeles ligeligt pr. 1. januar hvert år til de læger, som er tilknyttet høreapparataftalen.

Som noget nyt i 2025, er ingen begrænsning hos puljeklinikkerne på behandlingen til patienter, som har mistet deres høreapparat eller hvor høreapparatet går i stykker. Der er heller ingen begrænsning på ørelægernes mulighed for at lave efterjusteringer på patienternes høreapparat.

Udvikling i antal forundersøgelser og udleverede høreapparater på hospitalerne

Et høreapparatforløb består i gennemsnit af tre besøg. Forløbet indledes med en forundersøgelse, hvor der foretages en høreprøve, og hvor der afprøves forskellige typer af høreapparater. Herefter indkaldes patienten til selve høreapparatbehandlingen, hvor det valgte høreapparat tilpasses patientens høretab. Endelig er der mulighed for efterjusteringer ved behov. Derfor er det en vigtig del af både de audiologiske afdelingers kapacitet og patientens oplevelse at medtænke justeringer som del af det samlede patientforløb. Patienterne har mulighed for at få de-res høreapparat justeret løbende i fire år, indtil høreapparatet derefter kan fornys.

Det fremgår af tabel 1 og tabel 2 nedenfor, at der har været et mindre fald i antal forundersøgelser på Nordsjællands Hospital fra 2023 til 2024 og tilsvarende i antal udleverede apparater. På Rigshospitalet har der været en stigning i antal forundersøgelser og en tilsvarende stigning i antal udleverede apparater

Tabel 1. Antal forundersøgelser til høreapparatbehandling i 2023 og 2024

	Antal forundersøgelser i 2023	Antal forundersøgelser i 2024
Nordsjællands Hospital	3.525	2.557
Rigshospitalet	4.300	5.183

Tabel 2. Antal høreapparater udleveret i 2023 og 2024

	Høreapparater udleveret i 2023	Høreapparater udleveret i 2024
Nordsjællands Hospital	6.669	6.058
Rigshospitalet	8.816	10.592

Kilde: Amgros -status på høreapparater for 2023 og 2024.

Status hos puljeklinikkerne

I 2024 blev der udleveret 13.386 høreapparater hos puljelægerne (Amgros statistik). Der er pr. 12. marts 2025 6 ud af de i alt 37 puljelæger, som oplyser, at deres pulje til høreapparatbehandling for 2025 er opbrugt.

Det er op til puljeklinikken at fordele høreapparatbehandlinger hen over året. Der er i høreapparataftalen med Region Hovedstaden intet krav om, at kvoten skal fordeles jævnt udover året. Der er ikke mulighed for at søge om at få udvidet sin årlig kvote, medmindre der tilføres yderligere midler, men puljeklinikkerne er forpligtet til at henvise til øvrige speciallæger, som er omfattet af høreapparattalen, og som har ledig kvote. Patienterne kan få information om dette via regionens hjemmeside.

Høreapparataftalen er en lokalaftale, og kvoten afspejler den økonomi, som Region Hovedstaden har valgt at udlægge til speciallægepraksis. Det er normal praksis for lokalaftaler. Høreapparatbehandlingen i speciallægepraksis foregår udover speciallægens øvrige aktivitet under overenskomsten. Det kan

oplyses, at Region Hovedstaden sammenlignet med øvrige regioner har en omfattende aktivitet i speciallægepraksis for høreapparatbehandling.

Ventetiden på hospitalerne

I februar 2025 er ventetiden til forundersøgelse for høretab 24 uger på Rigshospitalet, Bispebjerg-matriklen og 51 uger på Nordsjællands Hospital. Ventetiden til behandling efter forundersøgelsen lå på 6 uger på Rigshospitalet, Bispebjerg-matriklen og 14 uger på Nordsjællands Hospital. Mens ventetiden på Rigshospitalet de sidste tre måneder har været stabil, er ventetiden på Nordsjællands Hospital steget med henholdsvis én uge til forundersøgelse og seks uger til behandling fra november 2024 til februar 2025.

Ventetiden ligger på begge hospitaler langt over det politisk fastsatte servicemål på maksimalt ni ugers samlet ventetid til høreapparatbehandling på hospitalerne. Servicemålet blev besluttet på møde i regionsrådet den 12. december 2023 med en tilhørende beslutning om, at der skal formuleres realistiske delmål frem mod målsætningen om ni ugers ventetid.

Tabel 3. Ventetid til audiologisk undersøgelse og behandling i februar 2025 på tværs af regionerne (voksne)

	Region Hovedstaden	Region Sjælland	Region Syddanmark	Region Midtjylland	Region Nordjylland
Ventetid til undersøgelse (uger)	24-51	41	15-44	44-91	49-100
Ventetid til behandling (uger)	6-14	8	6-18	4	9

Kilde: eSundhed.dk.

Sammenholdt med de andre regioner er ventetiden lidt kortere i Region Syddanmark og længere i de andre regioner (se tabel 3 ovenfor). Odense Universitetshospital har samlet set den laveste ventetid; henholdsvis 15 uger til undersøgelse og 6 uger til behandling. Hospitalets øre-, næse- og halsafdeling oplyser følgende til administrationen om deres ventetider:

- Den primære årsag til at kunne holde ventetiden nede er muligheden for at rekruttere tilstrækkeligt personale- både fra et økonomisk og geografisk perspektiv.
- I forbindelse med rekruttering af personale peger afdelingen på, at de har fået økonomi til at udvide åbningstider. Det er muligt for dem at holde åbent i længere tid, fordi de bliver aktivitetsafregnet, og fordi de har personale til det.
- Afdelingen har derudover et sammedagsprincip, hvor borgere med f.eks. ukompliceret høretab kan få udleveret høreapparatet samme dag, som de undersøges og får foretaget en høreprøve. Dette initiativ forbedrer forløbet for patienten, men kan ikke ses i opgørelsen af ventetid, hvor kun ventetid til undersøgelse og behandling indgår, og ikke udlevering af høreapparat.

Status på høreområdet på Bornholms Kommunikationscenter

Region Hovedstaden har siden 2017 haft en rammeaftale med Bornholms Regionskommunes Kommunikationscenter om høreapparatbehandling. Aftalen omfatter voksne borgere på Bornholm med ukomplicerede høretab (symmetrisk aldershøretab), hvor det lægefagligt er vurderet, at der er behov for høreapparat.

Ventetid til audiologisk undersøgelse på Bornholms Kommunikationscenter for patienter med ukompliceret høretab er i januar 2025 4 uger, og behandling er 3 uger. Patienter med komplicerede

høretab behandles af Rigshospitalet, Bispebjerg-matriklen. Der er indgået en aftale om, at personalet fra Rigshospitalet to til tre gange i kvartalet tager til Bornholm med henblik på at tilbyde høreapparatbehandling til de bornholmske patienter, som vurderes ikke at kunne rejse til Rigshospitalet (Bispebjerg) for behandling. De øvrige patienter skal fortsat rejse til Rigshospitalet (Bispebjerg). Antallet af patienter, der kan modtage behandling pr. dag af Rigshospitalets personale på Bornholm, er typisk 4-5 nye patienter til undersøgelse og bestilling af høreapparat ved patientens første besøg og 6-7 patienter til udlevering og justering af høreapparater.

Rigshospitalet har i 2023 modtaget en regional bevilling på 83.000 kr. i 2023 og fra 2024 106.000 kr. årligt og frem til finansiering heraf. Behovet for besøg fra Rigshospitalet på Bornholm i forbindelse med høreapparatbehandling for borgere med kompliceret høretab drøftes ved kvartalsvise møder mellem Rigshospitalet og administrationen.

Årsager til ventetid til høreapparatbehandling på hospitalet

Høreområdet adskiller sig samtidig fra andre sygdomsområder, idet patienterne ikke er omfattet af retten til hurtig behandling/behandlingsgaranti og derfor ikke er omfattet af aftaler indenfor det udvidede frie sygehusvalg. Derudover er audiologien præget af en stigende efterspørgsel på udredning og behandling på grund af det stigende antal ældre borgere. Det er primært ældre borgere, som har behov for høreapparatbehandling. En stigende population med høreapparat vil give udfordringer i forhold til kapacitetskravet til at understøtte 4-årsgarantien for udskiftning af høreapparat.

Nordsjællands Hospital oplever udfordringer med fastholdelse og rekruttering af audiologisk personale. Hertil kommer, at der ikke uddannes et tilstrækkeligt antal audiologiassistenter i forhold til hospitalets behov. På Syddansk Erhvervsskole i Odense, som uddanner audiologi-assistenter, optages cirka 60 ansøgere årligt (cirka 30 pr. grundforløb to gange om året). Skolen har plads til flere elever, men har ikke ansøgere nok til at udfylde alle pladser.

Rigshospitalet oplever, at der er et stigende antal patienter, der søger mod behandling i det offentlige, og at den oplevede, tilsvarende høje efterspørgsel på høreapparater fra hospitalet giver længere ventetid. For nedbringelse af ventetiden bemærkes det, at det kan være gavnligt at se på helheden af høreområdet på tværs af sektorer, herunder hvorvidt alle ukomplicerede høretab skal tilbydes behandling via et hospital.

Omprioritering i audiologiske patientforløb på Nordsjællands Hospital

I sag til sundhedsudvalget den 19. november 2024 blev det beskrevet, at Nordsjællands Hospital har omprioriteret i de audiologiske patientforløb, som har medført længere ventetid til undersøgelse. Nordsjællands Hospital oplyser, at denne omprioritering har til hensigt at skabe et mere meningsfyldt forløb fra patientens perspektiv, og at der derfor er sket en øget prioritering i at reducere tiden fra høreprøven til tilpasning og udlevering af høreapparat. Hospitalet angiver, at det efter omprioriteringen har været muligt at booke behandlingstider og eventuelle justeringer tættere på tiden for forundersøgelsen.

Tiltag hospitalet har iværksat for at nedbringe ventetiden

På Nordsjællands Hospital har Øre-, Næse- og Halsafdelingen intensiveret rekrutteringsindsatsen, samtidig med at der arbejdes med medarbejdertrivslen for at sikre fastholdelse af personale. For at imødegå kapacitetsudfordringerne er ambulatoriet i gang med en optimerings-indsats, hvor der er tilkøbt en LEAN-konsulent til at gennemgå opgaveløsningen. Derudover gennemgås ambulatoriets

kalendertider med henblik på frigørelse af flere ressourcer og sikring af mere fokuseret prioritering af kerneopgaven.

På Rigshospitalet er patientflowet effektiviseret, så flere patienter kan tilses, samtidig med at den kliniske uddannelse af audiologisk personale er forbedret for at sikre robusthed. Rigshospitalet holder også audiologiske kurser for primær- og sekundærsektoren med fokus på audiologiske patienter, som har til hensigt at bidrage til at højne standard og optimere forløb indenfor audiologien.

Begge hospitaler fik i perioden 2019-2022 tilført en ekstra finanslovsbevilling. Da denne udløb, valgte Region Hovedstaden fra 2023 og frem fortsat at tilføre ekstra lønmidler, så den ekstra personalemæssige kapacitet kunne opretholdes. I alt 2,7 mio. kr. årligt hvor Rigshospitalet fik tilført 1,9 mio. kr., og Nordsjællands hospital 0,8 mio. kr.

Brug af speciallægepraksis til nedbringelse af ventetider på hospitalerne

I forbindelse med COVID-19 fik hospitalerne mulighed for at viderehenvise ukomplicerede patienter til puljeklinikkerne for at sikre pukkelfafvikling. Det er den såkaldte udlægningsaftale. Fra 2024 fik hospitalerne det økonomiske ansvar for forbruget på privathospitalerne således, at når et hospital vælger at viderehenvise, afholder de udgiften. Ordningen fungerer således, at hospitalet sender en henvisning til en udpeget speciallægevisitator, som herefter videre-sender henvisningen til en speciallæge, som har indgået aftale med regionen om høreapparat-behandling (puljeklinikkerne). Det kan oplyses, at prisen pr. behandling i puljeklinikkerne i alt udgør cirka 4.800 kr. for selve behandlingen. Dertil kommer udgiften til høreapparatet og eventuelle løbende efterjusteringer af høreapparatet.

Nordsjællands Hospital har valgt at benytte denne mulighed løbende. I senest opgjorte periode januar-november 2024 har Nordsjællands Hospital viderehenvist ca. 1.300 patienter. Hospitalet forventer også at viderehenvise til speciallægepraksis i 2025.

Rigshospitalet har viderehenvist få patienter til speciallægepraksis. Rigshospitalet forklarer dette med, at patienter ønsker at blive på Rigshospitalet. Rigshospitalet oplyser, at enkelte patienter er blevet sendt retur til Rigshospitalet, fordi det viser sig, at patientens høretab er kompliceret og ikke kunne behandles i privat regi.

Administrationen har løbende været i dialog med Rigshospitalet i forhold til at anvende ordningen. Hensigten med ordningen er, at hospitalerne alene skal viderehenvise de patienter, som hospitalet vurderer til at have et ukompliceret høretab, så patienterne på den måde undgår at skulle tilbagehenvises. Administrationen bemærker, at Rigshospitalet selv oplyser, at hospitalet kun har viderehenvist få patienter, hvorfor problemet med tilbagehenviste patienter ligeledes må være begrænset.

Nordsjællands Hospital har ikke tilsvarende oplyst, at de oplever problemer med, at patienter bliver tilbagehenvist fra speciallægepraksis til hospitalet.

Digital visitation

I regi af Danske Regioner er der nedsat en styregruppe med administrative og faglige repræsentanter fra hver af de fem regioner, som har til formål at afdække muligheden af at implementere digital visitation på høreområdet. Administrationen har løbende møder med de øvrige regioner med Region Nordjylland som er tovholder på projektet. Der forventes afrapportering til sundhedsdirektørkredsen i Danske Regioner medio 2025.

Analyse af høreområdet

Administrationen er i færd med at gennemføre en kvantitativ analyse af aktivitet og kapacitet på høreområdet i Region Hovedstaden. Analysen har til formål at kortlægge baggrund for den nuværende ventetid til høreapparatbehandling på hospitalerne. Indenfor fristen har det ikke været muligt at afdække, hvorvidt det kan inddrages i analysen, hvad det vil koste at anvende puljeklinikkerne til at nedbringe antallet af patienter på venteliste på hospitalerne. Administrationen undersøger, om det er muligt at afdække dette i analysen. Det kan oplyses, at prisen pr. behandling i puljeklinikkerne i alt udgør ca. 4.800 kr. for selve behandlingen. Dertil kommer udgiften til høreapparatet og eventuelle løbende efterjusteringer af høreapparatet. Analysen forventes færdiggjort i første halvår af 2025 og vil blive præsenteret for udvalget i 2. kvartal 2025.

KONSEKVENSER

Hvis indstillingen tiltrædes, vil status på høreområdet i Region Hovedstaden være drøftet.

POLITISK BESLUTNINGSPROCES

Sagen forelægges sundhedsudvalget den 18. marts 2025.

DIREKTØRPÅTEGNING OG KONTAKTPERSON

Charlotte Hosbond/Nathalie Knudsen

JOURNALNUMMER

24074611

BILAGSFORTEGNELSE

📎 1. Høreområdet - landkort

📎 2. Status på høreområdet_NOH - SUND 18.03.25